

Tham luận “Vai trò của thẻ CCCD gắn chip điện tử, tài khoản định danh điện tử và dữ liệu dân cư đối với ngành Ngân hàng”

DỰ THẢO

(Ngân hàng Nhà nước Việt Nam)

Kính thưa: Các Quý vị đại biểu.

Thực hiện chủ trương của Chính phủ lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm trong hoạt động nghiệp vụ, ngành Ngân hàng không chỉ muốn biết chính xác khách hàng khi giao dịch với ngân hàng thông qua các giấy tờ, phương tiện xác thực nhân thân do Bộ Công an cấp, mà còn mong muốn biết và hiểu khách hàng cần gì để đưa đến cho khách hàng những dịch vụ được cá thể hóa tốt nhất và an toàn nhất. Với những giấy tờ, phương tiện hiện nay, những mong muốn của ngành Ngân hàng chưa thể thực hiện được trọn vẹn, vẫn còn những hạt sạn trong cung cấp dịch vụ ngân hàng như tội phạm làm giả giấy tờ để mở tài khoản; cho thuê, mượn tài khoản; tấn công, lừa đảo lấy thông tin cá nhân và tiền qua không gian mạng.

Với định hướng phát triển chuyển đổi số, xã hội số và kinh tế số của Chính phủ và giao Bộ Công an tham mưu xây dựng và triển khai “Đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ việc chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022-2025, tầm nhìn đến năm 2030” ban hành theo Quyết định số 06/QĐ-TTg ngày 06/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ đã mang lại cơ hội mới cho ngành Ngân hàng.

Việc ứng dụng thẻ CCCD gắn chip điện tử, tài khoản định danh điện tử và dữ liệu dân cư có vai trò quan trọng đối với hoạt động của ngành Ngân hàng trong thời gian tới, cụ thể như sau:

(i) Về ứng dụng thẻ CCCD gắn chip:

Thẻ CCCD gắn chip đã được Bộ Công an cấp phát cho hơn 67 triệu người dân. Đây là phương tiện hữu hiệu để giúp ngành Ngân hàng xác thực chính xác khách hàng từ nguồn dữ liệu gốc. Thẻ CCCD gắn chip với tính năng xác thực bằng vân tay, hình ảnh chân dung có thể được các ngân hàng ứng dụng để thực hiện các nghiệp vụ:

- Xác thực, định danh khách hàng tại quầy giao dịch;
- Xác thực, định danh khách hàng từ xa qua mạng Internet (eKYC) để mở tài khoản cũng như thực hiện các giao dịch ngân hàng điện tử, ngân hàng số.
- Xác thực, định danh khách hàng giao dịch tại ATM, thay thế thẻ ATM do ngân hàng phát hành;
- Ngoài ra, với các thông tin sẵn có của khách hàng trên thẻ CCCD gắn chip có thể hỗ trợ cho việc tự động nhập liệu các thông tin cá nhân cần thiết trong quá trình giao dịch.

(ii) Về tài khoản định danh và xác thực điện tử:

Theo dự thảo Nghị định về định danh và xác thực điện tử do Bộ Công an xây dựng, tài khoản định danh điện tử cấp độ 2 có thể sử dụng tương đương thẻ CCCD. Do đó, với tính duy nhất gắn liền với từng người dân tài khoản định danh điện tử trong tương lai cũng sẽ được ngành Ngân hàng ứng dụng trong các nghiệp vụ tương tự như với thẻ CCCD gắn chip nêu trên và là cơ sở để liên kết dữ liệu từ nhiều nguồn khác, giúp ngành Ngân hàng có thể tư vấn tài chính thông minh, cung cấp tín dụng và dịch vụ cho mỗi người dân theo yêu cầu nhanh chóng và an toàn.

Bên cạnh đó, việc sử dụng tài khoản định danh điện tử còn có những lợi thế khi có thể triển khai tích hợp “App-to-App” với ứng dụng Mobile Banking của các ngân hàng để xác thực khách hàng.

(iii) Về khai thác cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư (CSDLQGvDC) phục vụ các hoạt động nghiệp vụ ngành Ngân hàng:

- Thực hiện chiến lược tài chính toàn diện của Chính phủ và góp phần hạn chế tình trạng tín dụng đen, ngành Ngân hàng đang nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung các quy định về hoạt động cho vay bằng phương thức điện tử và đặc biệt là cho vay tín chấp đối với các món nhỏ. Để thực hiện được hoạt động này, bên cạnh việc xác minh nhân thân khách hàng, ngành Ngân hàng còn cần thêm nhiều thông tin khác về các mối quan hệ, thu nhập, thuế, bảo hiểm... của khách hàng để đánh giá khả năng trả nợ. Do đó, khi các tổ chức trong ngành Ngân hàng được tiếp cận khai thác các trường thông tin từ CSDLQGvDC bao gồm cả dữ liệu cơ bản và các thông tin được làm giàu thông qua kết nối với các Bộ, ngành... sẽ đẩy nhanh quá trình cho vay, góp phần hạn chế tình trạng tín dụng đen.

- Các tổ chức trong ngành Ngân hàng hiện nay đang quản lý, sử dụng kho dữ liệu khách hàng khổng lồ, được hình thành qua nhiều năm hoạt động. Việc kết nối, khai thác CSDLQGvDC để làm sạch cơ sở dữ liệu khách hàng có vai trò quan trọng giúp loại bỏ các tài khoản rác, mạo danh khi mở tài khoản ngân hàng, ngăn chặn các hành vi gian lận, lừa đảo, cho thuê mượn tài khoản ngân hàng, góp phần nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống rửa tiền và ngăn ngừa tội phạm gian lận, lừa đảo tại các TCTD.

Một số kết quả triển khai Đề án 06 của ngành Ngân hàng:

Từ đầu năm 2022, Thống đốc NHNN đã có Chỉ thị số 02/CT-NHNN ngày 13/01/2022 về việc đẩy mạnh chuyển đổi số và bảo đảm an ninh, an toàn thông tin trong hoạt động ngân hàng. Trong đó có nội dung chỉ đạo các đơn vị NHTW và TCTD phối hợp với các đơn vị liên quan của Bộ Công an trong việc triển khai, tạo điều kiện cho các TCTD, trung gian thanh toán được kết nối, khai thác CSDLQGvDC, CSDL CCCD để phục vụ xác minh thông tin, nhận biết khách hàng bằng phương thức điện tử.

Triển khai Đề án 06, ngày 18/02/2022 Thống đốc NHNN đã ký Quyết định số 171/QĐ-NHNN ban hành Kế hoạch của ngành Ngân hàng triển khai Đề án 06 và Quyết định số 170/QĐ-NHNN thành lập Tổ Công tác của ngành Ngân hàng triển khai Đề án 06 và đạt được một số kết quả khả quan ban đầu như:

- Một số đơn vị trong ngành Ngân hàng như Vietcombank, BIDV, Vietinbank,... đã phối hợp với C06 – Bộ Công an triển khai thử nghiệm giải pháp ứng dụng xác thực người dân qua thẻ CCCD gắn chip trong một số nghiệp vụ của ngân hàng thương mại như: (i) Xác thực, định danh khách hàng tại quầy giao dịch; (ii) Xác thực, định danh khách hàng từ xa qua mạng Internet (eKYC) để mở tài khoản, thực hiện các giao dịch ngân hàng điện tử, ngân hàng số; (iii) Xác thực, định danh khách hàng giao dịch nộp, rút tiền tại ATM và đã bước đầu cung cấp dịch vụ thử nghiệm tại một số chi nhánh trên địa bàn Hà Nội, Quảng Ninh từ tháng 5/2022.

- NHNN (CIC) đang quản lý CSDL khoảng 47 triệu hồ sơ thông tin tín dụng. Đây là CSDL quan trọng để các đơn vị trong ngành Ngân hàng xét duyệt hồ sơ cho vay và cung cấp thông tin phục vụ chỉ đạo điều hành của Ban Lãnh đạo NHNN. Tuy nhiên CSDL hiện còn chưa đồng bộ do khách hàng sử dụng nhiều loại giấy tờ bao gồm cả chứng minh nhân dân, CCCD cũ để thực hiện vay vốn. Dẫn đến một khách hàng có thể có nhiều mã CIC, gây khó khăn trong công tác xác minh hồ sơ vay vốn. NHNN (CIC) và Bộ Công an (C06) đã thống nhất phương án làm sạch CSDL thông tin tín dụng hiện có (bước đầu đã triển khai làm sạch 01 triệu hồ sơ khách hàng) và phương án kết nối, sử dụng API để làm sạch các hồ sơ phát sinh trong thời gian tới.

- NHNN và Bộ Công an đã bước đầu phối hợp triển khai kết nối CSDL quốc gia về dân cư phục vụ công tác phòng, chống rửa tiền và tài trợ khủng bố. Đến nay, NHNN đã thông kết nối kỹ thuật trên môi trường thử nghiệm với 04 dịch vụ (Dịch vụ xác thực công dân; Dịch vụ xác nhận thông tin hộ gia đình; Dịch vụ tra cứu thông tin công dân; Dịch vụ gợi ý số định danh cá nhân từ số CMND) và đang làm thủ tục đề nghị kiểm tra, đánh giá an toàn hệ thống trước khi kết nối chính thức.

Có thể nói triển khai Đề án 06 của Thủ tướng Chính phủ, với những sản phẩm cụ thể như CSDLQGvDC, thẻ CCCD gắn chip và cơ sở pháp lý, phương tiện định danh và xác thực điện tử của Bộ Công an sẽ hỗ trợ tích cực cho ngành Ngân hàng đẩy nhanh quá trình chuyển đổi số, đưa dịch vụ, tiện ích ngân hàng hiện đại đến cho người dân và doanh nghiệp thuận tiện, nhanh chóng, an toàn và với chi phí rẻ hơn.

Trên đây là tham luận của NHNN về vai trò của thẻ CCCD gắn chip điện tử, tài khoản định danh điện tử và dữ liệu dân cư đối với ngành Ngân hàng, tình hình triển khai Đề án 06 của ngành Ngân hàng.

NHNN kính đề nghị Chính phủ và Bộ Công an xem xét, tiếp tục hỗ trợ ngành Ngân hàng triển khai Đề án 06 hoàn thành đúng kế hoạch và đạt hiệu quả cao./.